

se mora cela vrsta najboljših umetnikov onega časa prištevati sienski šoli. Tudi mesto samo je znamenito po svoji lepi legi in hrani v sebi veliko bogastvo krščanske umetnosti. Najstarejša in najvažnejša stavba v mestu je stolnica, ki združuje v sebi oblike romanskega, gotskega in renesanškega sloga in ki je zlasti glede gotike kaj značilen umotvor tega sloga v Italiji. Ta stolnica spada tudi med najlepše cerkve krščanstva.

J. D.

Knjižnica za slepce. Velikanska kongresna knjižnica v Washingtonu ima tudi zanimiv oddelek za slepce, kateri so l. 1898. prečitali že 219 zvezkov knjig, 50 godbenih komadov, 40 map, 78 časopisov, 166 tednikov in sedaj vedno bolj obiskujejo knjižnico. Med knjigami, ki so jih dajali slepcom, so povesti Cervantesove, romani Goldsmitha, Bulverja, Skotta, Thakeraya Cooperja itd., pesmi Longfellowa, Bryanta, Macaulaya, Addisona, skladbe Mendelssohna, Beethovna, Chopina, Schuberta, tudi Wisemanova „Fabiola“ in angleški prevod knjige „Kaj je Kristus?“ spisane od jezuita Rota. Slepih čitateljev je bilo leta 1897 — 479, leta 1899 in 1900 — 1233, 1901 pa že 1800. Največ zaslug za to izobrazbo slepcev imajo washingtonske gospe. Petdeset dam se je zavezalo, da vodijo slepce v knjižnico in domov. L. 1891. je bilo 188 predavanj za slepce.

Verske razmere na Japonskem.

Državna vera na Japonskem je sintoizem. „Sinto“ pomeni „službo duhov“. Ta vera je torej sorodna kitajski, v kateri igra tudi glavno vlogo čaščenje duhov (šin). Japonsko ime je „kamino-miči“, kar pomenja „pot duhov“. Največji bog se imenuje Tenka, kakor v tatarsko-mongolskih verah, pri Kitajcih pa Tien in pomenja nebo. Tenku so podrejeni drugi nevidni nebeški duhovi, kateri se pa zdé Japoncem mnogo previsoki, da bi jih posebno častili, in zato so uvrstili planetne duhove kot posredovavce. Navadno pa ne časté zvezd samih, ampak duhove, kateri vladajo na zvezdah. K tem pridejo še razni duhovi vetrov, rek, gora, dreves, živali, mest, hiš itd. V marsičem nas spominja japonska vera tudi starogrških pripovedk o bogovih, sosebno v tem, da simbolizira prirodne moči in prikazni v bogovih in polbogovih. Značilno za sintoizem je to, da časti duhove slavnih knezov, junakov in učenjakov; te duhove imenujejo rame. Japonec v isti vrsti z nebom in zemljo, s solncem in luno časti po božje tudi duhove svojih prednikov. Kdor se je v svojem življenju odlikoval po velikí hrabrosti, učenosti in dobrotljivosti, pa ne pride kar sam med bogove;

pravico imenovati koga med bogove ima mikado s svojimi svetovavci. Ni čuda torej, da imajo sintovski bogovi vse človeške prednosti in slabosti.

Razvitih verskih in npravstvenih nauk sintoizem nima. Sintovski npravstveni nauki so povzeti iz moralne filozofije Konfuceja in drugih kitajskih učenjakov. Konfucejeva vera se je razširila po Japonskem najbrže v III. stoletju. Ali v kljub temu, da so jo najprej vzprejeli z velikim navdušenjem, se vendar ni nikdar globoko ukoreninila v ljudstvu. Veliko bolj pa je na sintoizem vplival buddhizem, ki se je v sredini VI stoletja iz Koreje razširil v prav kratkem času po Japonskem ter se razvil v XIII. stoletju do največje materialne in duševne moči.

V sintovskih svetiščih, ki jih imenujejo Japonci „mija“, nahajamo preprosto mizo, na kateri stoji okroglo kovinsko ogledalo „gohej“ — podoba svetlobe in solnca; na robovih ogledala so pritrjeni papirnati koščki in dragoceni kameni ali pa krogla iz kamene strele; to naj pomenja čistost, velikost in moč ramov. Pred svetiščem pa stoji „torij“, vislicam podobna vrata iz dveh stebrov, vrh katerih ležé mogočni prečni tramovi.

Ljudstvo časti svoje prednike ob vsakoletnih praznikih z jedjo, pijačo, z glediški predstavi, pantomimami itd. Tudi romanje je v navadi; a to navado so Japonci vzprejeli od Buddhistov.

Sintovsko bogoslužje ima precej izrazit obrednik; duhovniki nosijo samo za čas svoje službe posebno obleko. Tudi pridigujejo, toda poslušavec je vsakokrat prav malo. Čast sintovskih duhovnikov je dedna, in mogoče tudi zato niso na glasu, da bi bili tako učeni, kakor so buddhovski duhovniki.

L. 1890. je bilo na Japonskem 193.242 sintovskih svetišč in 14.717 duhovnov pri desetih raznih sektah.

Glavni sedež buddhizma na Japonskem je Kio; svetišča pa so raztresena po vseh japonskih otokih. Tako je bilo leta 1893. dvanajst buddhovskih sekt, 71.839 svetišč, 36.247 kapel in 52.054 duhovnikov in 744 nun. Slika str. 253. nam kaže japonskega malika.

Sintoizem in buddhizem sta bila do leta 1868. složna. Vsa religiozna opravila pri rojstvu in ob pogrebu kakega Japonca so opravili buddhovski duhovniki. Ali tedaj je vlada proglasila sinto za državno vero in zaplenila bogata buddhovska svetišča. Buddhovskim duhovnikom torej ni ostalo nič drugega, kakor prijeti za palico in iti prosjačit. In tako še buddhovski duhovniki živé večinoma od milodarov. Veliko buddhovskih svetišč je izpremenila vlada v tistem letu v sintovska svetišča — in kip Buddhe se je moral umakniti ogledalu in toriju. Sintovska svetišča podpira vlada in vzdržujejo jih občine.

J. D.

